

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/16/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121010881
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121010881.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného J. E., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 01.12.2021 pod sp. zn. 29PP/161/2021, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 08.02.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného J. E., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 415 ods.1 Trestného poriadku a § 66 ods. 1 písm. a), ods.2 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného J. E. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Skalica zo dňa 17.05.2014 pod sp. zn. OT/24/2014.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky podmiennečného prepustenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona. U odsúdeného bola síce splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z uloženého (resp. z postupne uložených) trestov odňatia slobody a zároveň prvá materiálna podmienka, splnenie ktorej súd vyvodzuje z hodnotenia odsúdeného, pretože správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, no nebola splnená druhá materiálna podmienka a tou je skutočnosť, že od odsúdeného nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd v súvislosti so skúmaním splnenia tejto podmienky uviedol, že napriek tomu, že odsúdený v prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody preukazuje svojim správaním polepšenie, jeho zjavné kriminálne sklony počas pobytu na slobode neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Odsúdený už bol v minulosti súdne trestaný (má 29 záznamov) za rôznorodú trestnú činnosť (opakovane sa dopúšťal prevažne trestných činov krádeže, marenia výkonu úradného rozhodnutia, nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, ohrozenia pod vplyvom návykovej látky). Odsúdený bol vo výkone trestu viac ako dvadsaťkrát, aj napriek tomu predchádzajúce nepodmiennečné tresty nemali žiaden pozitívny vplyv na osobnosť odsúdeného a preto súd je toho názoru, že výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného plní už len funkciu ochrany spoločnosti pred jeho kriminálnym správaním na slobode, kde pácha trestné činy bez ohľadu na následky, ktoré z toho plynú. Odsúdenému v minulosti bola daná možnosť preukázať polepšenie aj prostredníctvom inštitútu podmiennečného odsúdenia, avšak túto možnosť odsúdený nevyužil a počas plynutí skúšobnej doby sa opätovne dopustil trestnej činnosti. Odsúdený nevyužil ani šancu danú mu v podobe alternatívneho trestu, keď mu bol uložený peňažný trest, ktorý nezaplátil a súd mu peňažný trest premenil. Súd zároveň poukazuje na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá sa javí ako menej priaznivá z dôvodu stredného rizika recidívy trestnej

činnosti (odsúdený pred nástupom do výkonu trestu opakovane páchal trestnú činnosť, je odsúdený za závažnejšiu trestnú činnosť) a s tým súvisiaci záver hodnotenia odsúdeného riaditeľom ÚVTOS, ktorý neodporúča odsúdeného podmiennečne prepustiť. Páchanie trestnej činnosti nie je u odsúdeného len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane pácha trestnú činnosť. Z týchto skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd je toho názoru, že keď ani predchádzajúce odsúdenia, ani príležitosť daná mu podmiennečným odsúdením či alternatívne tresty, nemali na neho ten výchovný účinok, aby ho viedli k riadnemu životu, niet prečo sa rozumne domnievať, že podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel. Všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú prijať záver o splnení druhej materiálnej podmienky a v jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť odsúdený J. E., ktorú do termínu neverejného zasadnutia sťažnostného súdu bližšie písomne nezdôvodnil.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Podľa § 66 ods. 4 Trestného zákona ak ide o podmiennečné prepustenie podľa odseku 1 písm. c), kontrolu technickými prostriedkami možno skončiť najskôr po uplynutí doby, ktorá zodpovedá dvom tretinám uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 a 67 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností

a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správnej závere, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu (resp. postupne uložených trestov), ako i podmienka riadneho správania sa vo výkone trestu, o čom svedčí skôr pozitívne hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, no nebola splnená jedna z materiálnych podmienok, a to predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život.

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 TZ je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. (R 5/2017)

Tak, ako to už uviedol aj okresný súd vo svojom uznesení, túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Je dôležité poukázať na to, že odsúdený bol už v minulosti viackrát odsúdený na podmienené i nepodmienené tresty, dokonca bol z výkonu trestu i podmienené prepustený, kedy mal možnosť preukázať, že i podmienené odsúdenie splní resp. podmienené prepustenie u neho svoj účel, avšak dopustil sa opakovane spáchania skutkov kvalifikovaných ako trestné činy, za ktoré bol opakovane právoplatne odsúdený. Vzhľadom na tieto skutočnosti, má súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

V danom prípade bolo prihliadnuté tiež na povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti v zmysle § 66 ods.2 Tr. zákona a v zmysle odpisu registra trestov aj na sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti (odsúdený má v odpise registra trestov až 29 !!! záznamov), kedy vo vzťahu k jeho osobe nemožno jednoznačne vyvodiť záver, že bude viesť na slobode riadny život, nakoľko sa jedná o osobu, ktorá opakovane pácha (doposiaľ páchala) trestnú činnosť. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré majú v danom smere význam je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a viac sa do rozporu so zákonom nedostane, čo však u menovaného odsúdeného, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, nie je možné jednoznačne konštatovať.

Rovnako je potrebné zvýrazniť (ako to konštatoval i okresný súd), že zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy, pričom takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015, 4 Urtos/9/2019), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti.

Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Pokiaľ ide konkrétne o odsúdeného J. E. sťažnostný súd zdôrazňuje, že tento dostal zo strany spoločnosti, resp. súdu opakovane možnosť preukázať (a to uloženými podmienenými trestami, trestom povinnej práce, peňažným trestom i podmieneným prepustením), že „miernejší trest“ na jeho nápravu postačuje. Žiaľ, nestalo sa a k páchaniu trestnej činnosti sa odsúdený vrátil i po podmienenom prepustení a preto predpoklad, že tomu tak môže byť i v momentálne prejednávanom prípade, nie je vylúčený.

Z týchto dôvodov potom aj krajský súd mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené podmienky pre jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.